

taler man altsaa tillige det Duffelige i, at ogsaa denne frivillige Ydelse ganske skulde bortfalde ved Børnedaaab. Efterat denne Begyndelse var skeet, har en æret Rigsdagsmand (Neergaard) her i disse Timer ikke undladt at gaae et Skridt videre og taget Brudevielsen med. Jeg tvivler derfor ikke om, at naar denne Ophevelse ikke blot af Offer og Alcidentser, men ogsaa af denne frivillige Ydelse, allerebe i saa kort Tid har kunnet gjøre saa stort et Fremskridt, at den skulde omfatte ikke alene Børnedaaab, men ogsaa Brudevielse, saa vilde det vistnok ikke vare længe, inden den frivillige Ydelse af Offer og Alcidentser aldeles bortfalbt. Men saa kom vi jo til at mangle de 400,000 Rd., som disse Afgifter udgjøre. Der er Ingenting, der er behageligere end at lade en Afgift falde bort, men det er Ulykken, at de, der havde denne Indtægt, kom til at føle Savnet deraf, naar de ikke fik den mere. Det er Opgavens Vanskelighed, og man maatte ligeover derfor være betænkt paa, naar Offer og Alcidentser falde reent bort, at hde Erstatning. Men hvis man vilde hde Erstatning — ja saa ere vi ved Paaligning. Det er virkelig den Veie, man vil komme til at gaae efter min Mening efter ganske kort Tids Forløb, og saa er det Spørgsmaalet, om der ikke vilde være Betænkelighed ved saa betydelige Tilskud, som det vilde blive, naar Offer og Alcidentser skulde være noget aldeles Frivilligt. Jeg maa tilføie, at Tanken har i den Grad tiltalt mig, at det ganske rigtigt, som en æret Taler har bemærket, i et Forslag næstforrige Aar fra min Side blev foreslaaet, at Palaten angaaende Offret skulde falde bort med Hensyn til Præsterne, men der blev saa eenstemmigt fremhævet fra forskjellige Sider, at man maatte berygte et saa stort Indtægtstab, at jeg dog blev ængstelig ved at gaae ind derpaa. Naar man aldeles vil have Offer og Alcidentser, saa maa man give Erstatning derfor af Statskassen, men det vilde dog efter min Opfattelse være en altfor betydelig Sum, der saaledes paaførtes Staten. Jeg tvivler paa, at Finanzministeren vilde fra sin Side kunne gaae ind derpaa. Det andet Spørgsmaal, som igaar har været Gjenstand for Forhandling og ogsaa er vendt tilbage idag, er

Præstegaardenes Avling, og med Hensyn til dette Punkt undrer det mig ogsaa, at den ærebe Rigsdagsmand for Maribo Amts 2den Valgkreds (Krogh) har udtalt Anker mod Lovforslaget, da han selv er kommen med et Forslag, som stemmer med, hvad der staaer i Lovven (Krogh: Nei!). Den ærebe Folkethingsmand sagde: Man kunde jo indføre tvungne Bortforpagtninger (Krogh: Der staaer Mere end det!). Ja, men det staaer der ogsaa. Der staaer ikke alene Bortarvefæstning, men ogsaa Bortforpagtning, saa at der staaer netop det Samme, som den ærebe Folkethingsmand vilde have, at der skulde staae. Der staaer tvungne Bortforpagtninger som en af de Maader, hvorpaa Sagen kunde ordnes. Hvilket der vilde være økonomisk rigtigst og hensigtsmæssigst, kan man ikke afgjøre i Almindelighed, det beroer paa hvert enkelt Tilfælde; det beroer paa For skjellen, der er mellem Forpagningsafgiften og Renten af Kjøbesummen, hvis de blive bortarvefæstede med Tillæg af Arvefæsteafgiften. Der kan være en saadan Forskjel mellem disse to Summer, at den efter al mennesselig Beregning hder ogsaa en Erstatning for Jordens i Tidens Løb formeentlig stigende Værdi; og dersom man vilde tage den Bestemmelse, at disse Penge ikke skulde komme den ydelstkelige Ihændehaver af Præstegaarden tilgode, men lægges op, har man et Veberlag for den formeentlig stigende Priis. Det vil være indlysende, at naar der bliver budt for en Tønde Hartkorn f. Ex. — for at tage et urimeligt rundt Tal — 1 Million Rigsdaler, kan man sige: Trods Jordens stigende Priiser tager jeg mod disse Penge. Gaae vi ned til 1000 Rd. eller 500 Rd., saa at vi ved at sælge kun faae denne Sum, medens vi ved at bortforpagte kun faae 10 Rd. aarlig, faae vi ved at sælge en reel Indtægt, der ved at lægges op hder os en Erstatning for det mulige Tab, der kan finde Sted derved, at Jordens Priis stiger. Det er denne Beregning, der maa anstilles; man kan ikke komme igjennem med almindelige Betragtninger. Hvad der er hensigtsmæssigst, maa beroe paa Beregningen i hvert enkelt Tilfælde, og saa maa man staae paa, at der ikke blot beholdes Bortforpagtning, men ogsaa Bortarvefæstning.

Et Hovedpunkt, der er kommen ind i dette